

دستورالعمل اجرایی قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی وزارت کار

هدف از این دستورالعمل اجرای قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ابلاغی به شماره ۵۳۲۳۱ مورخ ۸۹/۳/۲۳ به منظور دستیابی به مقاصد زیر است:

الف_ شناسایی و توسعه ظرفیت‌های کسب و کار خانگی در جهت توسعه فرصت‌های شغلی
ب_ ایجاد توازن بین مسئولیت خانوادگی و اشتغال اعضاء خانوار

ج_ کاهش هزینه‌های تولید و خدمات برای حضور فعال و مستمر در بازار رقابت
د_ افزایش بهره‌وری سرمایه و صرفه‌جویی در هزینه‌های جانبی اشتغال و افزایش درآمد خانواده

هـ_ ارتقاء مدیریت کسب و کار خانگی از طریق پیوند با بنگاه‌های بالادستی و تشکل‌های خوشه‌ای، اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها و صنوف

و_ تسهیل مقررات مربوط به کسب و کار خانگی

ماده ۱- اصطلاحات و تعاریف:

در این دستورالعمل به تعریف اصطلاحات و تعاریف پرداخته است.

قانون: قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی.

ستاد: ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۳ قانون.

کارگروه: کارگروه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان موضوع تبصره ۲ ماده ۳ قانون.

پشتیبان: منظور اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که مسئولیت حمایت از تعدادی از شاغلین خانگی را در کل فرآیند تولید و ارائه خدمات، اعم از آموزش، تهیه و توزیع مواد اولیه و ابزار کار (حسب مورد)، مشاوره، طراحی، نوآوری، بسته‌بندی، بازاریابی و فروش به عهده بگیرند.

مجری: اشخاص حقیقی یا حقوقی که آمادگی اجرای طرح مشاغل خانگی به صورت پشتیبان یا به طور مستقل را دارند.

دبیرخانه: دبیرخانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی موضوع ماده ۵ قانون ساماندهی،

سامانه: سامانه نرم‌افزاری مشاغل خانگی که به منظور ثبت‌نام اشخاص پشتیبان یا متقاضیان انجام کار در خانه راه‌اندازی می‌گردد و قابلیت ارائه اطلاعات و راهنمایی‌های لازم و نمایش گردش کار و امکان گزارش دهی به ارگانهای ذیربط را دارد.

ماده ۲_ مبادرت به کسب و کار خانگی توسط کارکنان خانگی، با شرایط زیر امکان پذیر است:

_ انجام کار صرفا توسط عضو یا اعضاء خانواده در واحد مسکونی

_ تناسب حجم تولید با شرایط و فضای واحد مسکونی

_ عدم ایجاد آلودگی‌های زیست محیطی، صوتی و بصری و رعایت کامل حقوق همسایگان

_ عرضه و فروش محصول (کالا و خدمات) در خارج از واحد مسکونی

_ عدم تردد غیرمتناسب با فضای محل سکونت به ویژه در مجتمع‌های مسکونی

_ مجاز بودن و تناسب شغل با محیط مسکونی

ماده ۳_ وزارت کار و امور اجتماعی موظف است به منظور حمایت، گسترش و رفع موانع و

محدودیت‌های مشاغل مجاز خانگی، ستاد را با ترکیب و وظایف مندرج در مواد ۳ و ۴ قانون

تشکیل دهد.

جلسات ستاد با حضور اکثریت رسمیت یافته و به استناد تبصره بند ۶ مصوبه هفدهمین

جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۸۹/۱/۲۹ لازم است از نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌های

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری_ وزارت کشور _ مرکز امور زنان و

خانواده نهاد ریاست جمهوری _ صدا و سیما و مرکز آمار ایران، در جلسات ستاد دعوت به

عمل آید. سایر دستگاه‌های ذیربط با تایید ریاست ستاد در جلسات شرکت می‌نمایند.

دعوتنامه و دستور کار هر جلسه حداقل یک هفته قبل از برگزاری جلسه، توسط دبیرخانه

تهیه و برای اعضاء ارسال خواهد شد.

ماده ۴_ دبیرخانه موظف است نسبت به تشکیل منظم جلسات ستاد، پیگیری و ابلاغ مصوبات

آن، تشکیل جلسات تخصصی (بر حسب مورد) با دستگاه‌های اجرایی ذیربط و ارایه نتایج آنها

به ستاد اقدام نماید.

ماده ۵_ تمامی دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظف هستند زمینه‌های لازم جهت اجرای وظایف

و مصوبات ستاد در سطوح ملی و استانی را فراهم کرده و همکاری‌های لازم در اجرای

مصوبات مذکور را با وزارت کار و امور اجتماعی به عمل آورند.

ماده ۶_ ضوابط مجوز مشاغل و کسب و کارهای خانگی مصوب ستاد، توسط وزارت کار و امور

اجتماعی به دستگاه‌های اجرایی ذیربط ابلاغ خواهد شد. مجوز مشاغل کسب و کار خانگی،

پس از تایید مراتب از سوی دستگاه اجرایی ذیربط، توسط وزارت کار و امور اجتماعی یا

واحدهای تابعه صادر خواهد شد.

ماده ۷- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط، سامانه مشاغل خانگی را ایجاد و راه‌اندازی نماید.

ماده ۸- شاغلین کسب و کار خانگی موضوع ماده ۲ قانون که در کارگاه‌های خانگی فعالیت می‌کنند مشمول مفاد ماده ۱۸۸ قانون کار می‌باشند.

ماده ۹- مشمولین قانون، با ارایه مجوز کسب و کار خانگی می‌توانند در چارچوب قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تامین اجتماعی، نزد صندوق تامین اجتماعی بیمه و از مزایای آن برخوردار شوند.

تبصره ۱- مشمولین صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر تابع قوانین و مقررات مربوطه خواهند بود.

تبصره ۲- وزارت رفاه و تامین اجتماعی مکلف است با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، اعتبار مورد نیاز بیمه درمان افراد مشمول ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی را در بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و نسبت به پرداخت آن به صندوق بیمه گر اقدام نماید.

ماده ۱۰- وزارت بازرگانی با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظف است نسبت به ایجاد پایگاه اطلاع‌رسانی در زمینه‌های بازاریابی، خرید و فروش الکترونیکی محصول و ارایه الگوهای موفق اقدام کرده و اعتبار لازم را در بودجه سنواتی پیش‌بینی نمایند.

ماده ۱۱- دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظفند نسبت به شناسایی و حمایت از راه‌اندازی شرکت‌های سهامی عام خوشه‌ای تخصصی کسب و کار خانگی بخش غیردولتی و هدایت صاحبان مشاغل خانگی و ثبت‌نام کنندگان در سامانه، اقدام لازم به عمل آورند.

ماده ۱۲- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای موظف است با هماهنگی سایر دستگاه‌های مسئول نسبت به تهیه، تدوین استانداردها و ارایه آموزش‌های کاربردی موردنیاز صاحبان کسب و کارهای خانگی، اقدام نموده و مراتب را جهت طرح و تصویب در جلسات ستاد به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۱۳- مسئولیت پیگیری آموزش‌های ارتقاء بهره‌وری و ایمنی و بهداشت برای شاغلین تحت پوشش پشتیبان به عهده پشتیبان و برای افراد مستقل به عهده دستگاه اجرایی ذیربط می‌باشد.

تبصره_ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و دستگاه اجرایی ذیربط موظف به پیش‌بینی تامین اعتبار مورد نیاز آموزش‌های مذکور است.

ماده ۱۴_ تمامی دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظف به شناسایی مشاغل خانگی دارای مزیت‌های نسبی و رقابتی در بازار و ارایه آنها به دبیرخانه جهت بررسی و تصویب در ستاد است. دبیرخانه موظف است حداکثر تا اول اسفند هر سال نسبت به معرفی مشاغل مذکور از طریق رسانه‌ها اقدام نماید.

ماده ۱۵_ بسترسازی و فراهم آوردن امکانات ثبت‌نام اینترنتی متقاضیان در سایت مشاغل خانگی به عهده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است.

ماده ۱۶_ وزارت بازرگانی موظف است با همکاری شورای اصناف، فهرست آن دسته از مشاغلی که در خانه قابل انجام می‌باشند و صنوف و اتحادیه‌های پشتیبان آنها را به دبیرخانه ستاد اعلام نماید.

ماده ۱۷_ وزارت تعاون موظف است با تشکیل تعاونی‌های استانی، شهرستانی، شهری و روستایی زمینه‌سازاندهی و حمایت از مشاغل خانگی را فراهم کرده و گزارش آن را جهت طرح در ستاد، به دبیرخانه اعلام نماید.

ماده ۱۸_ بانک مرکزی موظف است هر ساله سهمیه قابل اعطاء از محل منابع قرض‌الحسنه و منابع عادی سیستم بانکی را به ستاد ارایه دهد تا ستاد بر اساس اولویت انواع مشاغل خانگی، نسبت به تعیین سهمیه استانی اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره_ در تنظیم سهم هر استان، وزارت ار و امور اجتماعی با کمک سایر اعضاء جداول توزیع منابع تسهیلات بانکی را در اختیار بانک مرکزی قرار خواهد داد تا بر اساس برآورد مذکور به بانکهای عامل ابلاغ نماید.

ماده ۱۹_ صندوق مهر امام رضا علیه‌السلام موظف است با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی ذیربط هر سال ۲۰ درصد از منابع خود را به طرح‌های ساماندهی و حمایت از مشاغل و کسب و کار خانگی اختصاص دهد.

ماده ۲۰_ کارگروه اشتغال و سرمایه‌گذاری هر استان با عضویت نمایندگان متناظر عضو ستاد و به ریاست استاندار، مسئولیت اجرای وظایف ذیل را رد سطح استان به عهده دارد:
۱_ هماهنگی و نظارت بر اجرای مصوبات ستاد و حسن اجرای قانون و این دستورالعمل در سطح استان.

۲_ تعیین شیوه اطلاع‌رسانی و تبلیغات در خصوص قانون از طریق رسانه‌ها در سطح استان.
۳_ بررسی گزارش عملکرد دستگاه‌ها و ارائه گزارش هر سه ماه یک بار به دبیرخانه.
۴_ بررسی و شناخت فرصت‌ها، ظرفیت‌ها، محدودیت‌ها و موانع ایجاد و توسعه کسب و کار خانگی در استان، تعیین مشاغل دارای اولویت به تناسب مزیت‌های نسبی و رقابتی و بازارهای فروش محلی، ملی و صادراتی، از میان فهرست مشاغل خانگی مصوب ستاد و ارائه پیشنهاد مشاغل خانگی جدید و دارای خصوصیات مذکور به دبیرخانه.

۵_ فراهم نمودن تمهیدات لازم از طریق شوراهای اسلامی روستایی و یا دهیاری‌ها و دفاتر ICT، برای ثبت‌نام متقاضیان روستایی.

۶_ تعیین سهم تسهیلات شهرستانها و دستگاه‌های اجرایی استان در چارچوب اولویت‌های مصوب.

ماده ۲۱_ نحوه ثبت‌نام متقاضیان و بررسی طرح‌ها در دستگاه اجرایی _ شیوه نظارت بر مشاغل خانگی _ ضوابط صدور مجوز کسب و کار خانگی _ قرارداد بین پشتیبان و شاغل تحت پوشش _ ضوابط پرداخت تسهیلات به متقاضیان، در پیوست‌های یک الی پنج این دستورالعمل آمده است. موارد فوق در صورت لزوم و تشخیص ستاد می‌تواند مورد بازنگری قرار گیرد.

ماده ۲۲_ کلیه دستگاه‌های اجرایی ذیربط، مسئولیت تنظیم روابط بین شاغلین خانگی با اشخاص پشتیبان در چهارچوب مصوبات ستاد را از طریق سامانه و پایگاه اطلاعاتی به عهده دارند و لازم است تمهیدات لازم جهت معرفی و ارتباط بهینه پشتیبان و متقاضیان مشاغل خانگی (پس از ثبت‌نام) را فراهم نمایند.

ماده ۲۳_ مجریان پشتیبان، تعاونی‌های دارای ظرفیت خوشه‌سازی، افراد تحت پوشش و موردی نهادهای حمایتی و ساکن مناطق محروم مشمول قانون، برای پذیرش و پرداخت تسهیلات در اولویت خواهند بود.

ماده ۲۴_ تکمیل فرم ثبت‌نام در سامانه باید توسط سرپرست خانوار صورت گیرد. در غیر این صورت، ارائه رضایت کتبی سرپرست خانوار به دستگاه اجرایی ذیربط الزامی است.
تبصره _ موارد خاص توسط دستگاه‌های حمایتی اقدام خواهد شد.

ماده ۲۵_ تبدیل وضعیت متقاضیان مستقل به صورت خوشه، اعم از تعاونی و اتحادیه یا پیوند با بنگاه بالادستی از طریق طرح‌های پشتیبان، مشروط به ارایه خدمات و طرح تکمیلی، توسط پشتیبان خواهد بود.

ماده ۲۶_ اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع این دستورالعمل، اعم از اشخاص پشتیبان و مستقل، ملزم به ارایه طرح توجیهی کسب و کار خانگی موردنظر به دستگاه اجرایی ذیربط می‌باشند.

ماده ۲۷_ مبادرت به کسب و کار خانگی تحت پوشش چند پشتیبان، در صورت تأیید دستگاه ذیربط و چنانچه مجموع ساعات انجام کار خانگی توسط هر یک از شاغلین خانگی از ۴۴ ساعت کار در هفته بیشتر نگردد. بلامانع است.

ماده ۲۸_ فعالیت اشخاص پشتیبان موضوع این دستورالعمل می‌تواند با هماهنگی و اطلاع دستگاه اجرایی و کارگروه استانها به صورت منطقه‌ای و یا خارج از محدوده یک استان اجرا گردد.

ماده ۲۹_ مجری طرح موظف است در صورت خروج هر یک از افراد تحت پوشش و یا ایجاد تغییر در شرایط هر یک از آنها ضمن اعلام مراتب به دستگاه اجرایی، تغییرات لازم را در سامانه اعمال و نسبت به جایگزینی فرد خارج شده در اسرع وقت اقدام نماید.

ماده ۳۰_ کلیه شهرداری‌ها موظفند به تناسب تعداد و تنوع کسب و کار خانگی، مکانهای مناسبی (بازار محلی موقت) را برای عرضه محصولات صاحبان مشاغل مذکور، به صورت دوره‌ای در روزهای مشخص هفته، تامین و از طریق رسانه‌های عمومی اعلام نمایند.

تبصره _ ضوابط و شرایط استفاده از اماکن مذکور به پیشنهاد شورای عالی اسلامی استان‌ها و تصویب ستاد تعیین می‌گردد.

این دستورالعمل در ۳۰ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۸/۲۳/۸۹ به تصویب رسید.